

HR-yksikön lausunto koronakorvausten perusteiden selvittämistä koskevaan valtuustoaloitteeseen

Kaikki valtuustoryhmät ovat jättäneet kaupunginvaltuuston kokouksessa 27.3.2023 § 49 valtuustoaloitteen koskien koronakorvausten perusteiden selvittämistä. Kaupunginhallitus päätti pyytää aloitteesta HR-yksikön lausunnon kokouksessaan 3.4.2023 § 170. HR-yksikkö lausuu asiasta seuraavaa.

Kertapalkkion tausta

Valtuustoaloitteessa viitatulla koronakorvauksella tarkoitetaan valmiuslain aikaisiin erityisolosuhteisiin liittyvää SOTE-sopimuksen II luvun 14 §:n 1 momentin mukaista kertapalkkiota. Tämä palkkio sisältyi valtakunnansovittelijan 2.10.2022 tekemään sovintoehdotukseen, joka tehtiin Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö SOTE ry:n sekä Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n välisen kunta- ja hyvinvointialan työriidan ratkaisemiseksi. Osapuolet hyväksyivät sovintoehdotuksen ja laativat yksimielisen yleiskirjeen sovintoehdotuksen noudattamisesta (KT:n yleiskirje 23/2022, 31.10.2022).

Sovintoehdotuksessa kertapalkkion soveltamisalasta todetaan seuraavaa:

COVID-19-viruksen aiheuttama erityinen altistumisen riski sekä valmiuslain rajoitukset kohdistuivat koronapandemian alkuaikoina erityisesti erikoissairaanhoidon tiettyihin yksiköihin (teho-osastot, teho-osastoihin kytkettyyn kuvantaminen ja laboratoriotointa, kohortit eli koronavuodeosastot, päivystys ml. synnytysten hoito ja ensihoito) ja niiden henkilöstöön. Puutteellinen suojaus altisti henkilöstöä myös erityisesti kotihoidon palveluissa, vanhusten tehostetussa palveluasumisessa ja vanhusten pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä. Koronaepidemian alkuvaiheessa kyse oli uudesta ja ennenkokemattomasta tilanteesta.

Kertapalkkion suuruus on 600 euroa työaikaprosentista riippumatta.

Kertapalkkion saamisen ehdot

Kertapalkkio maksetaan SOTE-sopimuksen alaista työtä tehneelle henkilöstölle, joiden palvelussuhde työnantajaan oli voimassa vähintään seitsemän kalenteripäivää 13.3.-15.6.2020 välisenä aikana. Kertapalkkion edellytyksenä on, että palvelussuhde samaan työnantajaan on edelleen voimassa 28.2.2023.

Kertapalkkio maksetaan seuraavissa erikoissairaanhoidon toiminnoissa:

- teho-osastot
- teho-osastoihin kytkeytynyt kuvantaminen ja laboratoriotointa
- kohortit eli koronavuodeosastot
- päivystys
- synnytysten hoito
- ensihoito

Lisäksi kertapalkkio maksetaan henkilöstölle, joka toimii seuraavissa toiminnoissa:

- kotihoidon palvelut
- vanhusten tehostetussa palveluasumisessa
- vanhusten pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköt

Paikallisneuvottelut asiasta

Kertapalkkion maksuun saattaminen sisältää paikallisneuvotteluelvoitteen, koska eri palvelut vaihtelevat toteuttamistavaltaan eri organisaatioissa toisistaan poikkeavasti. Mikäli asiasta ei päästä yksimielisyyteen, työnantaja päättää kertapalkkion saajista sovintosopimuksen kuvaamien periaatteiden pohjalta.

Porin kaupungissa asiassa neuvoteltiin 15.3.2023 HR-yksikön johdolla. Ammattijärjestöjen edustajina neuvotteluissa olivat JHL ry:n, JUKO ry:n, Jyty ry:n Tehy ry:n ja SuPer ry:n pääluottamusmiehet. Neuvotteluissa käytiin yksikkö kerrallaan läpi sellaiset perusyksiköt, joissa oli palvelussuhteen voimassaoloehtojen perusteella korvaukseen oikeutettuja, ja todettiin, onko ko. perusyksikkö korvaukseen oikeuttavaa toimintaa vai ei. Sellaisia perusyksiköitä, joissa ei ollut yhtään palvelussuhteen voimassaoloon liittyviä ehtoja täyttävää henkilöstöä, ei neuvottelussa suotta käyty läpi.

Paikallisneuvotteluissa sovittiin, että Porin kaupunki maksaa kertapalkkion myös terveysasemien koronavastanotoilla tehdystä työstä, joka ei kuulunut varsinaisen sovintoratkaisun ehtoihin. Tällä kertapalkkion saajien laajennuksella haluttiin osoittaa kiitos henkilöstön venymisestä poikkeuksellisena pandemia-aikana. Lisäksi neuvotteluissa sovittiin, että Porin kaupunki maksaa kertapalkkion vasta huhtikuussa maaliskuun sijaan. Paikallisneuvottelut, jotka tuottivat reilun 90 kertakorvaukseen oikeutetun työntekijän listan, päättyivät yksimielisesti.

Satakunnan hyvinvointialueen tilanne

Satakunnan hyvinvointialueen neuvottelut päättyivät erimielisinä ja hyvinvointialueen henkilöstöjohtaja teki asiasta päätöksen. Kaupungin hyvinvointialueelta saamien tietojen mukaan kertaerän saajien joukko on rajattu

sovintoehdotuksen ja KT:n yleiskirjeen kriteerien mukaan. Satakunnan hyvinvointialueen kertakorvauksen saajista noin 1100 on Porin kaupungin entisiä työntekijöitä.

Työsopimuslain liikkeenluovutusta koskevan sääntelyn sekä Porin kaupungin ja Satakunnan hyvinvointialueen välisen siirtosopimuksen (kaupunginhallitus 19.12.2022 § 770) mukaisesti sellaisesta palkkasaatavasta, joka erääntyy luovutusajankohdan jälkeen, vastaa luovutuksensaaja. Näin ollen Porin kaupungin kenelläkään viranhaltijalla ei ole toimivaltaa neuvotella hyvinvointialueen puolesta korvauksen kohdentamisesta, eikä tämä edes käytännössä olisi mahdollista, koska linjan täytyy olla kaikista organisaatioista siirtyneiden osalta sama.

Hyvinvointialue laskuttaa kaupungilta Porin kaupungin entisten työntekijöiden kertakorvaukset ja ne kirjataan kaupungin vuoden 2022 kuluksi ja siirtovelaksi. Kirjaus vuodelle 2022 tehtiin menojen arvioituun määrään perustuen, ja arvioitua määrää oikaistaan tarvittaessa vuonna 2023. Työ- ja elinkeinoministeriön alaisen kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on antanut tästä kertakorvauksen talouskirjanpidollisesta käsittelystä koko valtakuntaan koskettavan lausunnon 8.11.2022.

Lopuksi

Yhteenvedona voidaan siis todeta, että kertapalkkioon liittyvät neuvottelut ovat päättyneet sekä Satakunnan hyvinvointialueen että Porin kaupungin osalta ja asiaan liittyvät hallintopäätökset on tehty. Satakunnan hyvinvointialue on ilmoittanut, ettei se avaa neuvotteluja uudelleen. Mikäli Porin kaupunki haluaisi maksaa nykyiselle tai entiselle henkilöstölleen valtakunnan sopimusratkaisusta erillisen kertapalkkion (KVTES III luku 14 §), asian valmistelulle ei olisi neuvottelukumppania, eikä -mandaattia hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön osalta. Lisäksi haasteeksi muodostuisi edelleen saajien joukon rajaaminen siten, että se nähtäisiin laajasti oikeudenmukaisena ratkaisuna. Koronalle mahdollisesti työssään altistuneita ammattiryhmiä ovat ns. koronakohorttien lisäksi esimerkiksi muut sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset, pelastustoimi sekä päiväkotien ja koulujen henkilöstö. Lisäksi on huomattava, että kahden ensiksi mainitun ryhmän osalta tietämys eri toimintojen ja tehtävien sisällöistä on siirtynyt Porin kaupungilta hyvinvointialueelle.

Kaupungin omissa neuvotteluissa sovintoehdotuksessa asetettuja kriteerejä päädyttiin laajentamaan kahdesta syystä. Ensinnäkin neuvotteluosapuolet jakoivat ajatuksen siitä, että keskustason ratkaisun mukainen kriteeristö painottaa erikoissairaanhoidon. Erikoissairaanhoidon palveluita kaupunki ei itse tuota, vaan

erikoissairaanhoidotasoiset palvelut satakuntalaisille on tuottanut ennen vuodenvaihdetta Satasairaala ja näistä palveluista vastaa nyt Satakunnan hyvinvointialue. Toisena syynä on neuvotteluiden piirissä olevan henkilöstön rajattu määrä. Kertapalkkion laajentaminen täällä esimerkiksi terveysasemien koronavastaanottoon tarkoitti käytännössä vain muutamaa henkilöä, jolloin kustannusvaikutus on kokonaisuus huomioiden maltillinen ja tehtävien rajaus helppoa. Tilanne on täysin toinen suurilla hyvinvointialueilla.

Valtuustoaloitteessa kehoitettiin Porin kaupunkia toimimaan aktiivisesti, että koronakorvausten perusteet selvitetään. Edelleen valtuustoaloitteessa todettiin, että sen jälkeen asiaan etsitään oikeudenmukainen ratkaisu ja myös niille porilaisille työntekijöille, joille korvaus kuuluu ja joille sitä ei maksettu, se myös maksetaan.

Tässä lausunnossa on pyritty selvittämään ns. koronakorvauksen perusteet. HR-yksikkö jakaa valtuustoaloitteessa esiin tuodun näkemyksen siitä, että kertapalkkion saajia koskevasta kriteeristöstä on helppo tunnistaa epäoikeudenmukaisuus. Kriteeristö painottaa vahvasti erikoissairaanhoidtoa, mikä taas jättää kaikki kuntaorganisaatiot lähtökohtaisesti huonompaan asemaan kertapalkkion osalta. Porin kaupungilla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta korjata valtakunnalliseen sopimusratkaisuun sisältyvää epäoikeudenmukaisuutta laajemmin kuin mitä omien neuvotteluiden osalta pienessä määrin tehtiin.

Porissa 30.5.2023

Taru Smolander
vs. henkilöstöjohtaja

Lisätiedot taru.smolander@pori.fi tai p. 044 701 2726